

Młodzieżowa
Agencja
Wydawnicza
RSW
„Prasa-Książka-Ruch”

04-028 Warszawa, Aleja Stanów Zjednoczonych 53

SZTANDAR MŁODYCH

ul. Wspólna 61
00-687 Warszawa

2 1 1 z dn. 27-10-87

Prapremiera „Czarnej Maski” K. Pendereckiego

Opera przy stole

665
Już na długo przed polską prapremierą opery „Czarna maska” Krzysztofa Pendereckiego, wiadomo było, iż zakończy się ona sukcesem. Zresztą sam mistrz wypowiedział się w prasie, otwarcie i szczerze, że nie pisze złych utworów.

I rzeczywiście „Czarna maska” się może utworem statycznym. Przez pełnych 100 minut tej akcja rozgrywa się w jednym i tym samym pokoju, przy wielkim stole, wokół niego lub obok — przy którym zebrał się przedstawiciel różnych wyznań — Żyd, jansenista, hugenot, katolicy, ewangelicy, a także murzyn, który w przeszłości wykorzystywał erotycznie panią domu. Ten pozorny infantylizm libretta wg Hauptmanna nie przeszkadza wszakże, aby „Czarna maska” w wyobraźni widzów przekształcała się w refleksyjną, pełną napięć przypowieść o tolerancji i pojednaniu, w głęboką metaforę ludzkiego losu, śmierci i umierania. Taka właśnie transformacja możliwa jest nie tylko dzięki muzyce Pendereckiego, ale również, co trzeba wyraźnie podkreślić, w wyniku mistrzowskiej, pełnej inwencji reżyserii Ryszarda Perety.

Uważają niektórzy, że „Czarna maska” razi swoją ilustracyjnością ale nie na tyle mocno, aby mogło to podważyć rangę dzieła. Jeśli już mówić o niedostatkach, to raczej zawierają się one w tym, iż ta spekulatywna muzyka niesie w sobie zbyt mało piękna. Jej intelektualizm wyznacza bowiem skalę, poza którą pozostać musi prawdziwie spontaniczne przeżycia.

Pod względem dramaturgicznym „Czarna maska” wydawać

teraz nastąpić rozdawanie laurek wykonawcom. Zamiast jednak listy nazwisk, pozostawmy przy stwierdzeniu, które bardziej podnosi wartość tego, czego dokonał zespół opery poznańskiej pod kierownictwem Mieczysława Dondajewskiego. Otóż „Czarna maska” jest utworem wręcz karkołomnym, bodaj najtrudniejszym wykonawczo w całej literaturze operowej. Już problemem samym w sobie dla każdego solisty jest zapamiętanie partii tak, że ponowne wystawienie opery, po tygodniowej nawet przerwie, wymaga uprzednich prób. I poznańscy wokaliści in gremio wyszli z tej „próby technicznej”, dodając do niej również artystyczny sukces. Gdyby jednak wyróżniać wśród nich, to z pewnością należy odnotować wielki sukces śpiewającej główną partię Ewy Werki, która stworzyła w „Czarnej masce” doprawdy wspaniałą kreację. Dodajmy, przy okazji iż duże wrażenie (znowu dzięki znakomitej reżyserii) wywołuje w tej operze postać tan-

Jak w każdej relacji z wydania artystycznego powinno

(Dokończenie na str. 5)

Opera przy stole

(Dokończenie ze str. 1)

cerza w masce, Jacka Szczygłowskiego, mimo, że występuje on w niemej roli.

PRZEMYSŁAW REJER

W dzień po prapremierze „Czarnej Maski” w ub. poniedziałek odbyła się uroczystość nadania KRZYSZTOFOWI PENDERECKIEMU tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Z zainteresowaniem oczekiwaliśmy tego zdarzenia, jako, że w historii poznańskiej uczel-

ni przyznawano nieraz honorowe doktoraty według zgola oryginalnej reguły. Oto Maria Skłodowska-Curie uzyskała ten tytuł z zakresu... filozofii, wybitny ekonomista i działacz polityczny August Cieszkowski — rolnictwa, a marszałek Józef Piłsudski uhonorowany został doktorem h. c. w dziedzinie... weterynarii. Zachodziła więc obawa, czy K. Penderecki nie zostanie aby wypromowany w naukach politycznych. Stało się wszakże inaczej, twórca „Czarnej maski” otrzymał honorowy doktorat w zakresie historii sztuki. (pr)